

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, психотерапії, загальної і медичної психології,
наркології та сексології

Затверджено на методичній нараді кафедри
психіатрії, психотерапії, загальної і медичної психології,
наркології та сексології
Зав.кафедри д.мед.н., професор В.В.Чугунов

“ _____ ” _____ 2015 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

до практичного заняття по темі: «Психологія та психопатологія мислення». Для викладачів медичного факультету (спеціальність «Лабораторна діагностика», спеціалізація – бакалавр)

Запоріжжя
2015

Тема: «Психологія та психопатологія мислення»

Визначення поняття мислення. Типи і види мислення в нормі, їх вікові особливості. Класифікація розладів мислення. Ознаки паралогічного мислення. Ознаки аутистичного мислення та резонерства. Нав'язливі стани, класифікація та клінічна характеристика. Характеристика надцінних ідей. Маячні синдроми в психіатрії. Клінічна характеристика параноїдного синдрому. Характеристика синдрому психічного автоматизму. Характеристика паранояльного та парафренного синдромів. Відмінності первинного та образного видів маячення. Клінічні ознаки образно-чуттєвого маячення. Систематизоване та несистематизоване маячення. Клінічна характеристика і етіопатогенетичні механізми утворення різних видів маячення, індуковане та конформне маячення»

I. Актуальність теми:

Мислення визнають як один з важливих компонентів пізнавальної діяльності, що дозволяє узагальнено відображувати навколишню дійсність. Це найвища форма психічної діяльності, що демонструє сутність, взаємозв'язок та відношення предметів та явищ оточуючого миру. Мислення здійснюється за допомогою слів, як найпростішого засобу узагальнення на свідомому й несвідомому рівнях. Розлади мислення найбільш поширена патологія у психіатрії; своєчасне виявлення маячних ідей дозволяє проводити ефективну терапію хворим, передчасно реагувати на можливі агресивні та аутоагресивні дії.

II. Навчальні цілі заняття:

А. Сформувати поняття про симптоми та синдроми розладів мислення; захворювання, де ці прояви є головними.

Б.Знати:

1. Форми та види мислення;
2. Клінічна характеристика патології асоціативного процесу;
3. Поняття маячення, його клінічні різновиди;
4. Нав'язливі стани, їх відміна від маячних ідей;
5. Патофізіологічні механізми маячення та нав'язливих станів;

В. Вміти:

1. Проводити клінічне обстеження хворих з метою виявлення симптомів порушень мислення;
2. Навчитись діагностувати найбільш вагомні розлади мислення;
3. Виявляти розлади мислення за допомогою додаткових патопсихологічних методик;
4. Аналізувати основні синдроми, пов'язані з порушенням асоціацій та змісту.

III. Цілі розвитку особистості:

Розвинути почуття відповідальності за своєчасність та правильність прийняття рішення по оцінці загального стану, наявності ускладнень. Сформувані деонтологічні уявлення щодо особливості відношення майбутнього фахівця до пацієнта з психічними розладами та його родини.

IV. Міждисциплінарна інтеграція.

Дисципліна	Знати	Вміти
Найменування попередніх дисциплін		
1. Кафедра нормальної фізіології людини.	Знання теорії І.П.Павлова про умовну та безумовну рефлексорну діяльність, поняття про фазові стани. Знання про	Визначити функцію центрів мислення головного мозку. Пояснити схожість та розбіжності формування

2. Кафедра патологічної фізіології	патофізіологічні механізми формування нав`язливих станів та утворення маячення.	нав`язливих та маячних ідей.
3.Кафедра суспільних дисциплін з курсу загальної психології	Методи патопсихологічного дослідження сфери мислення.	Провести психо - експериментальні методики, щоб виявляти симптоми порушення асоціацій, послідовності мислення.
Наступні дисципліни		
1. Курс нейрохірургії	Механізми взаємозв`язку порушень мови з можливим ураженням окремих ділянок мозку.	Виявити ознаки пухлин, атрофій та іншої патології ділянок головного мозку, відповідаючих за функцію мови.
Внутрішньопредметна інтеграція		
1. Розлади емоцій та волі.	Клінічні ознаки депресивного, маніакального, кататонічного синдромів що супроводжуються розладами мислення.	Враховувати розлади емоцій та волі в оцінці психічного стану хворого з ведучими порушеннями мислення.
2. Неврози	Клінічні симптоми	Диференціювати різні прояви нав`язливих думок, страхів та дій.

	обсесивно - фобічного неврозу, що супроводжується нав`язливими станами.	
--	-------------------------------------------------------------------------	--

VI. План і організаційна структура заняття.

№	Етапи заняття, їх функції і зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час хв.
Підготовчий етап					
1.	Організаційні питання			Академ.журнал.	2
2.	Формування мотивації.			«Навчальні цілі» «Актуальність»	5
3.	Контроль вихідного рівня знань, навичок, умінь: 1.Клінічна класифікація патології мислення; 2.Розлади мислення по темпу та цілеспрямованості; їх клінічні симптоми; 3.Поняття маячення, класифікація маячних ідей; 4.Поняття нав`язливі стани, їх різновиди;	I II II II	Тестовий контроль I рівня Індивідуальне опитування Фронтальна бесіда Тестовий контроль II рівня Рішення типових задач II рівня.	Методичні розробки Тематичні таблиці, плакати, слайди, структурно – логічні схеми Питання для індивідуального усного опитування Тестові завдання I,II рівня Тестові задаі II рівня	35

Основний етап					
	<p>Формування професійних навичок та вмій:</p> <p>1. Оволодіння методикою опитування хворого;</p> <p>2. Опитування і аналіз даних анамнезу хвороби та життя пацієнта;</p> <p>3. Опитування пацієнта з метою діагностики порушень мислення;</p> <p>4. Інтерпретація даних додаткових методів обстеження</p>	<p>III</p> <p>III</p> <p>III</p>	<p>Методи формування навичок:</p> <p>Професійний тренінг,</p> <p>Рішення тестів II рівня, типових задач II рівня.</p> <p>Методи формування вмій:</p> <p>Професійний тренінг у вирішенні нетипових клінічних ситуацій, задач III рівня.</p>	<p>Алгоритми для формування практичних навичок. Методичні розробки.</p> <p>Атлас психоекспериментального дослідження.</p> <p>Таблиці, тести, типові задачі III рівня.</p> <p>Алгоритм для формування професійних вмій.</p> <p>Хворі, історії хвороби, дані додаткових методів дослідження. Ситуаційні нетипові задачі, імітаційні ігри.</p> <p>Обладнання. Елементарні експериментально - психологічні тести.</p>	<p>130 хв.</p>
Заключний етап					
1.	Контроль кінцевого рівня підготовки.	III	Індивідуальний контроль	Обладнання.	8хв.
2.	Підведення підсумків учбової діяльності студента.		практичних навичок.	Історії хвороби. написаний психічний статус , задачі III рівня, тестові завдання III рівня.	3хв.
3.	Інформування студента про тему наступного заняття		Оцінка результатів клінічної роботи, рішення тестів, задач.	Орієнтовна карта для самостійної роботи з літературою	2хв

Мінімальний перелік практичних навичок, якими повинен оволодіти студент протягом заняття.

1. Вміння виявити порушення асоціативного процесу, маячні та нав'язливі ідеї у хворих на мікрокурації.
2. Студенти самостійно працюють з хворими у палатах, використовуючи експериментально - психологічні таблиці.
3. Внаслідок виявленої патології письмово складається опис психічного стану хворого.

VII Матеріали методичного забезпечення заняття:

7.1 Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

ЛІТЕРАТУРА

1. Психіатрія / За ред. О.К.Напрієнка.-К., 2003
2. Психіатрія (клініко- діагностичні алгоритми): Навчально- методичний посібник/ За ред. проф. Л.М.Юр'євої.-Д.:АРТ-ПРЕС,2002.-168с.
3. Менделевич В.Д. Психиатрическая пропедевтика:Практическое руководство для врачей и студентов.-М.:ТОО «Техлит», 1997.-496с. Бурлачук Л.Ф.,Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. - СПб.,1999.-518с.
4. Клиническая психиатрия/Под ред. Н.Е.Бачерикова.-К.:Здоров'я,1989-512с. Руководство по психиатрии /Под ред А.В.Снежневского.-В 2-х томах.-М.: Медицина, 1983.
5. Руководство по психиатрии /Под ред.А.С.Тиганова.- В 2-х томах- М.: Медицина,1999г.
6. Руководство по психиатрии /Под ред. Г.В.Морозова.- В 2-х томах. - М.: Медицина,1988г.
7. Психіатрія: Підручник/Г.Т.Сонник, О.К. Напрієнка, А.М. Скрипніков. – К.: Здоров'я, 2006. – 432 с.
8. Психіатрія. Під ред. професора О.К. Напрієнка. – Київ, 2001.
9. Банщиков В.М., Невзорова Т.А. Психіатрія - М., 1969.
- 10.Коркіна М.В., Лакосіна Н.Д. Психіатрія - М., 1995.
- 11.Жариков Н.М. Психиатрия - М., 1989.
- 12.Кербиков О.В. Психиатрия. – М., 1968.
- 13.Руководство по психиатрии. Под ред. А.В. Снежневского. В 2-х т. – М., 1983.
- 14.Попов Ю.В., Вид В.Д. Современная клиническая психиатрия. – М., 1997.
- 15.Клиническая психиатрия. Под ред.. проф. Н.Є. Бачериова. – Киев, 1989.
- 16.Вітенко Н.В. Загальна та медична психологія. – К., 1996, стор. 76-89.
- 17.Василенко В.Х. Внутренние болезни. – М., 1978, стр. 22-31, 46-54, 68-79.
- 18.Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб., 2000, 592 с.
- 19.Абрамов В.А. та інш. Медична психологія. – Донецьк, 2010. – 289 с.

- 20.Гавенко В.Л., Вітенко І.С., Самардакова Г.О. Практикум з медичної Психології. – Харків: Регіон-інформ, 2002 – 248с.
- 21.Основи загальної і медичної психології /за ред. Вітенко І.С., Чабан О.С. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003 – 344с.